

C

P L A N

Prostorni plan uređenja Općine Severin PLAN

1. Prikaz prostornog razvoja Općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije

1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Prostorno-funkcionalno, općina Severin je jedna od prosječno razvijenih općina Bjelovarsko-bilogorske županije, a koja se u odnosu na Državu može prepoznati kao područje s problemima u razvoju (iako se nalazi u grupi županija središnje Hrvatske-najrazvijenijeg područja Hrvatske i ključnog čvorišta europskih i regionalnih prometnih pravaca).

Prostorno razvojnu strukturu Općine karakterizira:

- relativno veliki utjecaj glavne razvojne osi Županije (državne ceste D-28 i D-5 Bjelovar-Daruvar-Pakrac) koja presjeca najgušće naseljeno područje Općine u poprečnom smjeru,
- nepostojanje sekundarnog paralelnog prometnog (razvojnog) pravca kroz sjeveroistočni dio Općine,
- izrazito slaba uzdužna razvojna os Općine lokalnog karaktera,
- relativno jak utjecaj Bjelovara,

- zadovoljavajuća "mreža" naselja sa jednim ekscentrično, ali dobro postavljenim središnjim naseljem, a sve pod relativno jakim utjecajem Bjelovara i glavne razvojne osi Županije,
- staro, relativno dobro razmješteno stanovništvo, sa velikim udjelom poljoprivrednog stanovništva, relativno lošom obrazovnom strukturom i radnim kontingentom u opadanju,

- dobar položaj u odnosu na mrežu državnih cesta, te zadovoljavajuće razvijena mreža županijskih i lokalnih cesta, sa diskutabilnim budućim utjecajima planirane brze ceste Sv. Helena-Vrbovec-Bjelovar-Virovitica,
- nepostojanje priključka na mrežu željezničkih pruga,
- relativno razvijeni međumjesni putnički promet (cestovni),
- ispodprosječna pokrivenost infrastrukturom (osobito vodovodom i odvodnjom otpadnih voda),
- relativno loša kapacitiranost i razmještaj objekata javnog standarda,

- povoljna struktura i razmještaj temeljnih kategorija korištenja prostora,
- zalihe mineralnih sirovina-energetskih,
- relativno nerazvijena funkcija rada koncentrirana u Severinu,
- degradirana poljoprivreda pretežito ekstenzivnog tipa i usitnjenog posjeda, ali sa više manjih "izoliranih" područja "čistog" poljoprivrednog tla pogodnog za stočarstvo, voćarstvo i ekološku poljoprivrednu proizvodnju, te nekoliko relativno velikih kompleksa kvalitetnog poljoprivrednog tla pogodnog za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju,

- većim dijelom relativno očuvan okoliš,
- relativno raznovrsni krajobrazi, ali sa malo visokovrijednih.

Glavni cilj izrade Plana je bio stvoriti prostorne pretpostavke za postizanje održivog (trajnog i obzirnog) razvoja čitavog prostora Općine, maksimalno koristeći sve prostorno razvojne prednosti i rješavajući ili bar smanjujući na najmanju moguću mjeru (vodeći računa o racionalnosti rješenja) utjecaje prostorno razvojnih problema i ograničenja.

Stoga je ocjenjeno, da bi maksimalne rezultate mogla dati koncepcija selektivnog razvoja po pojedinim područjima Općine, odnosno organizacija prostora i iz nje proizišla osnovna namjena i korištenje površina razrađena u poglavlju 2. ovog Plana.

2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Prostorni plan uređenja Općine Severin je prvi i temeljni prostorni plan općine Severin, a za najveći dio prostora Općine i jedini plan, temeljem kojega će se provoditi (ili neprovoditi) sve intervencije u prostoru. Mora biti usklađen sa Prostornim planom Bjelovarsko-bilogorske županije, te kao takav ne prenosi, već detaljno razrađuje i konkretizira njegove odredbe koje proizilaze kao obveza iz plana šireg područja, te određuje druge elemente od važnosti za uređenje, korištenje i zaštitu područja Općine.

Osnovna namjena površina određena je temeljem osnovne ocjene, da Općina ima povoljnu prostornu strukturu i razmještaj temeljnih kategorija korištenja prostora u odnosu na glavne razvojne ciljeve, koja racionalnim korištenjem može polučiti zadovoljavajuće učinke u svakom pogledu (ne samo ekonomskom), te da shodno tome Planom ne treba (bitno) mijenjati bilancu i raspored osnovnih resursnih kategorija.

Zbog zapuštenosti pojedinih područja Općine, izgradnje infrastrukturnih objekata, pojačanih ograničenja korištenja prostora i sukoba interesa na pojedinim prostorima, manje promjene namjena će se ipak morati izvršiti.

2.1. OSNOVNA ORGANIZACIJA PROSTORA

Općina Severin prirodno-geografski gledano obuhvaća prostor dviju karakterističnih cjelina: grebena i pobrđa Bilogore (sjeverno) i pleistocenskih ravnjaka i doline Severinske (južno).

Međutim, funkcionalno i razvojno gledano, prostor Općine možemo podijeliti na pet bitno različitih cjelina:

- *područje uz državnu cestu D-28;*
(pretežito pleistocenski ravnjak i dolina Severinske)

prostor praktički cijelog Severina (manjeg lokalnog središta) na državnoj cesti D-28 (glavnoj razvojnoj osi Županije) i na "idealnoj" udaljenosti od Bjelovara (glavnog razvojnog središta Županije), slabije urbaniziran (ali sa naglašeno prisutnim ruralnim elementima) s umjerenim ograničenjima u razvoju, relativno gusto naseljen s relativno razvijenom mrežom funkcija i gospodarstva (uvjetno), relativno dobrih demografskih pokazatelja, relativno dobro pokriveni infrastrukturom,,

pretežito linijsko ušoreno naselje (sa koncentracijom javnih i društvenih djelatnosti u "centru", sa razvijenom poljoprivredom van "centra" i sa naznačenom proizvodnom zonom) okruženo kompleksima vrijednog obradivog poljoprivrednog tla, ostalog obradivog poljoprivrednog tla i sa ostalim poljoprivrednim tlom, šumama i šumskim zemljištem u pozadini. Postojeću organizaciju prostora i namjene površina ne treba bitno mijenjati (osim zbog formiranja jedne nove proizvodne zone),

područje koje treba revitalizirati jačanjem urbanih (ali u dijelu i ruralnih) funkcija, jačanjem radne funkcije i kompletiranjem komunalne i društvene infrastrukture, kako bi postalo oslonac razvoja svekolikog prostora Općine (i okoline), ali da pri tom ne "isprazni" okolni prostor,

- *područje Orovca;*
(kontakt pobrđa Bilogore, pleistocenskog ravnjaka i doline Severinske)

uz Severin (manje lokalno središte) i bliže državnoj cesti D-28 (glavnoj razvojnoj osi Županije) organiziran prostor, ruralni, rijeđe naseljen, sa malim razvojnim resursima (poljoprivreda i šumarstvo, te eventualno seoski turizam), ali i sa relativno malim ograničenjima u razvoju,

pretežito linijsko ušoreno naselje (bez diferencijacije po namjeni) na valovitim terenima iznad potočne doline, okruženo kompleksima vrijednog obradivog poljoprivrednog tla sa zapadne te ostalog obradivog poljoprivrednog tla i ostalog poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta sa istočne strane, postojeću organizaciju prostora i namjene površina treba nastojati održati,

područje koje treba revitalizirati te osposobiti za opstanak prvenstveno daljnjom urbanizacijom otvaranjem minimuma radnih mjesta u naselju, stimuliranjem i olakšavanjem dnevnih migracija i opremanjem nedostajućom neophodnom komunalnom i društvenom infrastrukturom, ali i jačanjem ruralnih funkcija

*- područje Orovačkih vinograda;
(pobrđe Bilogore)*

najosjetljiviji prostor Općine, sa relativno ograničenim, ali značajnim razvojnim resursima i relativno malim ograničenjima u razvoju,

prostor pretežito raštrkanih, dijelimično devastiranih kljeti i vikendica na hrptovima brežuljaka Bilogore iznad potočnih dolina, a unutar vinogradarsko-voćarskog krajolika, okružen gospodarskim šumama sa sjeverne, te vrijednim obradivim poljoprivrednim tlom, ostalim obradivim poljoprivrednim tlom i ostalim poljoprivrednim tlom, šumama i šumskim zemljištem sa ostalih strana. Postojeću organizaciju prostora i namjenu površina treba svakako nastojati održati, a devastirane dijelove sanirati,

područje koja treba pokušati revitalizirati te osposobiti za opstanak prvenstveno rekultivacijom (uz interpolaciju sadržaja vinske ceste i seoskog turizma) i opremanjem nedostajućom neophodnom komunalnom i društvenom infrastrukturom, te jačanjem ruralnih funkcija,

*- ostali nenaseljeni prostor Općine;
(greben i pobrđe Bilogore)*

nenaseljen, u odnosu na ostali prostor Općine (i susjednih općina) relativno izdvojen brdski i brežuljkasti šumoviti prostor Bilogore sa nešto manjih površina ostalog poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta,

postojeću organizaciju prostora i namjenu površina ne treba mijenjati (izuzev dijelova koji će se prenamjeniti u višenamjenske akumulacije ili planski pošumiti,

2.2. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA I PRAVCI PREOBRAZBE I RAZVOJA

2.2.1. Sustav središnjih naselja

Dokumentima prostornog uređenja šireg područja utvrđen je sustav središnjih naselja do razine lokalnih središta, a predložena su i inicijalna središta (na prostoru Općine Severin niti jedno) te smjernice za planiranje pravaca razvoja i preobrazbe svih tipova naselja, sve u cilju uspostave policentričnog sustava i što ravnomyjnijeg razvoja prostora Županije i pojedinih jedinica lokalne samouprave. Okvirno su naznačeni i poželjni pravci preobrazbe i razvoja pojedinih grupa naselja (pri čemu su kriteriji većim dijelom prilagođeni Hrvatskim uvjetima).

“Mreža” naselja Općine (pa i sama naselja) je detaljno analizirana u poglavlju A.2.2., gdje je izvršeno i početno prepoznavanje Severina kao sadašnjeg i budućeg razvojnih središta sukladno obvezama i kriterijima. Iz istoga je, a obzirom prvenstveno na sadašnju “mrežu” naselja, relativno malo i dobro uravnoteženo područje Općine i položaj u odnosu na glavne osovine i središta razvoja Županije, proizišlo optimalno ustrojstvo “sustava središnjih naselja Općine Severin”, odnosno reducirani policentrični sustav sa dva naselja slijedećih karakteristika:

Prostorni plan uređenja Općine Severin P L A N

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

- Severin-manje lokalno središte;
 - uz ostvarivanje određenih preduvjeta i jačanje pojedinih funkcija može izvršavati predviđene mu "zadatke" manjeg lokalnog središta (i za okolni prostor),
 - 2001. godine imao je pedesetak radnih mjesta, bez izrazitog usmjerenja i relativno slabu funkciju rada,
 - 1991. godine imao je 673, 2001. godine 638 stanovnika, a 2021. godine imat će oko 630 stanovnika,
 - 1991. imao je zrelo stanovništvo, a 2001. godine staro stanovništvo,
 - ima vrlo slabu regeneraciju stanovništva i zaostajanje u razvitku,
 - slabije urbanizirano je naselje sa dijelom formiranim centrom naselja,
 - ima relativno dobru obrazovnu strukturu stanovništva sa 31,5% poljoprivrednog,
 - ima relativno dobru opremljenost društvenom i komunalnom infrastrukturom i uslugama,
 - ima ukupno 1,11 stanova i 0,52 moderna stana za stalno stanovanje na jedno kućanstvo,
 - gustoća stanovanja je oko 10,0 st./ha. građ. područja

- Orovac-naselje bez funkcija:
 - 2001. godine imalo je manje od 20 radnih mjesta i nesrazmjerno jaku funkciju stanovanja,
 - 1991. godine imalo je 438, 2001. godine 400 stanovnika, a 2021. godine imat će oko 340 stanovnika,
 - 1991. i 2001. godine imao je stanovništvo u dubokoj starosti,
 - ima izrazitu depopulaciju stanovništva i nazadovanje u razvoju,
 - ruralno je naselje sa naznačenim centrom naselja,
 - opremljen je osnovnom društvenom i komunalnom infrastrukturom i uslugama,
 - ima 1,20 stanova i 0,37 modernih stanova za stalno stanovanje na jedno kućanstvo, te još čak 1,22 stana za povremeni boravak i poljoprivredu na jedno kućanstvo,
 - gustoća stanovanja je oko 8,0 st./ha. građ. područja.

2.2.2. Pravci preobrazbe i razvoja

Naselja su najupečatljiviji elementi kulturnog pejzaža. Ona odražavaju karakteristike minulog razdoblja, a istovremeno su nositelj funkcionalne organizacije i žarišta preobrazbe ukupnog prostora.

Iz prethodnih analiza je vidljivo da su jedina dva naselja na području Općine na prvi pogled relativno sličnih, ali ustvari ipak bitno različitih karakteristika (demografskih, razvojnih, gospodarskih,...). Stoga je za uspješno ostvarivanje maksimalno mogućeg razvoja oba naselja i ravnomjeran razvoj cijelog prostora Općine izuzetno važan upravo dobar odabir i uspješno utvrđivanje pravaca preobrazbe i razvoja oba naselja.

- Severin-manje lokalno središte:

preobrazbu temeljiti prvenstveno na kombinaciji programa revitalizacije i infrastrukturne rekonstrukcije cijelog naselja, formiranju proizvodne zone, te urbanizirane jezgre i urbanizaciji pojedinih dijelova naselja (putem planova užeg područja i drugih dokumenata i mjera), a revitalizacije ruralnih dijelova naselja (putem odredbi ovog Plana) i pri tome;

 - posebno pozorno preispitati mogućnosti manjih povećanja gustoće stanovanja, veličine i lokacije zona proizvodne namjene, veličinu i raspored površina javnog i zaštitnog zelenila i namjenu površina u užoj jezgri, načine interpolacije manjih proizvodnih zgrada u rubne dijelove naselja,...
 - bitno ojačati malo poduzetništvo i obrtništvo, a tercijarne i kvartarne djelatnosti kompletirati i optimalizirati obzirom na ukupno gravitirajuće stanovništvo,
 - iako mu manjka stanovništva zbog malog ukupnog demografskog potencijala Općine ograničiti izvlačenje stanovništva iz šire okolice kako je ne bi sasvim ispraznilo, te bi

Prostorni plan uređenja Općine Severin PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

optimalan porast stanovništva bio maksimalno do cca 5 % do 2021. godine (što je međutim nerealno za očekivati),

- u cilju sprečavanja emigracije bitno olakšati i ojačati dnevne migracije, te povećati atraktivnost šireg područja,
- sve to realizirati maksimalno koristeći programe koji će brzo dati pozitivne učinke (tehnološka i organizacijska poboljšanja, korištenje rezervi postojećih struktura, usmjeravanjem izgradnje u zone s dovoljnim kapacitetima postojeće infrastrukture, primarnu izvedbu onih dionica i sustava o kojima ovisi uključivanje u županijske i državne razvojne sustave,...).

- Orovac-naselje bez funkcija:

preobrazbu temeljiti prvenstveno na infrastrukturnoj rekonstrukciji cijelog naselja i revitalizaciji i rekonstrukciji (eventualno i prenamjeni) devastiranih dijelova, eventualnom formiranju manje urbanizirane jezgre, te revitalizaciji ruralnih dijelova naselja (putem odredbi ovog Plana), a pri tome prvenstveno;

- postići nivo slabije urbaniziranog naselja (socio-ekonomski), ali i ojačati njegov ruralni karakter,
- ukupna demografska kretanja stabilizirati bar na nivou depopulacije (prvenstveno smanjivanjem vlastite emigracije),
- riješiti minimum potrebnih centralnih sadržaja,
- racionalizirati veličinu građevinskog područja, te preispitati mogućnost transformacije pojedinih dijelova naselja sukladno potrebama određenog tipa poljoprivredne proizvodnje.

Shodno utvrđenim pravcima preobrazbe i razvoja ovim Planom su definirani i optimalni nivoi opremanja komunalnom i društvenom infrastrukturom, veličine građevinskih područja i drugi elementi uređenja naselja.

2.3. RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA NASELJA

Za uređenje i razvoj naselja, temeljem sadašnje zakonske regulative, namjenjene su površine građevinskih područja naselja, koja su kao i njihovo razgraničenje na izgrađeni i neizgrađeni dio i po namjeni, utvrđena ovim Planom na kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora i površina te na kartografskim prikazima 4.a. i 4.b. Građevinska područja naselja.

Građevinska područja su ovim Planom, osim na izgrađeni i neizgrađeni dio, razgraničena i po osnovnim namjenama (prvenstveno radi lakšeg sprečavanja i smanjenja miješanja namjena i sukoba interesa pojedinih korisnika prostora), a obzirom da će se u dogledno vrijeme planovi užeg područja izrađivati samo za manji dio naselja Severin, te da će se u njima svi zahvati u prostoru provoditi temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana i posebnih propisa.

Sve namjene u pravilu su utvrđene kao osnovne (a samo iznimno isključive), kako bi se unutar njih temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana i posebnih propisa mogle utvrditi i površine drugih namjena.

Kako su od svih dijelova Plana građani najviše zainteresirani upravo za građevinska područja naselja, te da ih u pravilu zbog "navike" izgradnje na vlastitom zemljištu i podizanja cijene vlastitog zemljišta žele maksimalno proširiti, utvrđivanje građevinskih područja oba naselja je u cilju smanjivanja utjecaja subjektivnih prosudbi i vanjskih pritisaka provedeno kroz tri faze:

- određivanje izgrađenih dijelova,
- određivanje ukupno potrebne veličine,
- određivanje razmjesta i oblika neizgrađenih dijelova, te namjene ukupnog građevinskog područja.

Prostorni plan uređenja Općine Severin PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Izgrađeni dijelovi naselja utvrđeni su temeljem obilaska terena, u skladu sa člankom 18. Odredbi za provođenje ovog Plana (sve u naravi izgrađene građevne parcele bez obzira na legalnost izgradnje tretirane su kao izgrađeni dio).

U poglavlju A.2.3.8. ovog Plana već je, temeljem obilaska terena, ocjene postojećeg Prostornog Plana "bivše" Općine Bjelovar i ostalih provedenih analiza, zaključeno da je zatečeno stanje građevinskih područja i strukture (posebice izgrađenih dijelova) naselja relativno loše, prvenstveno zbog toga što:

- su demografski pokazatelji većine naselja već duže vrijeme loši,
- su za oba naselja građevinska područja drastično predimenzionirana, što nije uzrokovalo ali je omogućilo raspršenu izgradnju (i u onim naseljima za koje ona inače nije bila karakteristična), te uz nedostatak poticajnih mjera gotovo potpuno odvratio investitore od revitalizacije, sanacije, rekonstrukcije i zamjene postojećeg građevinskog fonda i stvorilo "naviku" građenja na vlastitom zemljištu,
- je u oba naseljima jedan dio građevinskog fonda uslijed nekorištenja zapušten i oštećen,
- se građevinsko područje Severina gotovo u cjelosti, a Orovca većim dijelom pruža uz državne i županijske ceste,
- je u oba naselja s vremenom došlo do mješanja namjena,...

Zatečeno stanje, ako i koliko je uopće bilo moguće, pokušalo se korigirati ovim Planom i kroz utvrđivanje građevinskih područja naselja optimalne veličine i oblika, a zbog omogućavanja neometanog ali održivog razvoja naselja, bez negativnih posljedica po naselje, okolni krajobraz i ukupni okoliš.

Prije, odnosno za potrebe određivanja ukupno potrebne veličine građevinskih područja za oba naselja utvrđeni su naročito:

- izgrađeni dijelovi građevinskog područja,
- planirani položaj u sustavu naselja,
- planirani demografski pokazatelji,
- gospodarski i razvojni pokazatelji,
- stanje i iskorištenost postojećeg građevinskog fonda,
- pravci preobrazbe i razvoja,
- smjernice i kriteriji iz Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije,
- autonomne motivacije i vrijednosti lokalnih i privatnih aktera,
- sadašnja i planirana bruto gustoća stanovanja,...

Temeljem analize i vrednovanja gornjih činitelja, određene su okvirno potrebne veličine građevinskih područja naselja iz doljne tabele.

R. br.	Naselje	Položaj u sustavu nas.		Stanovnika		Stan. po kuć.		Proizvodne i posl. zone	Izgr. GP (ha)	Potr. neizr. GP (%)		Potr.uk. GP (ha)	Urbana preob.	Brutto gust. st.	
		2001.	2021.	2001.	2021.	uk.	moder.			po PPŽ	stvarno			2001.	2021.
1.	Orovac		400	337	1,20	0,37			52,8	5	5	55,4	seosko	7,2	6,1
2.	Severin	v. lokalno sr.	638	630	1,11	0,59	ima	treba	71,1	20	20	85,3	urb.	7,5	7,4
Ukupno			1038	967	1,15	0,56			123,9			140,8		7,4	6,9

Određene nelogičnosti (najuočljivije kroz komparaciju bruto gustoća stanovanja) javile su se prvenstveno zbog manjeg broja napuštenih obiteljskih kuća, te različitih dubina građevinskih područja pojedinih dijelova naselja.

Prije, odnosno za potrebe određivanja razmjesta i oblika neizgrađenih dijelova te namjene ukupnog građevinskog područja za oba naselja utvrđeni su:

- izgrađeni dijelovi građevinskog područja,
- ukupno potrebna veličina građevinskog područja,
- povijesna, zatečena i planirana morfologija naselja,

Prostorni plan uređenja Općine Severin PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

- topografski i reljefno-klimatski činitelji,
- sadašnji i planirani stupanj urbanizacije,
- sadašnji i planirani tipovi poljoprivrednih gospodarstava te zatečeni i anticipirani razmještaj građevina na parcelama,
- posebni uvjeti korištenja (prirodna i kulturna baština te krajobrazne vrijednosti),
- posebna ograničenja u korištenju (zaštitni i inundacijski pojasi,...),
- posebne mjere uređenja i zaštite,
- naznačeni i ostali mogući pravci i načini širenja (ili sažimanja) naselja,
- pokrivenost pojedinih dijelova naselja prometnom i ostalom infrastrukturom,
- pružanje uz državne i županijske ceste čije se trase neće izmicati,
- autonomne motivacije i vrijednosti lokalnih i privatnih aktera,
- obveza izrade prostornih planova užih područja, načini usmjeravanja izgradnje u pojedina područja, pripreme i uređenja zemljišta za izgradnju,...

Dubina građevinskog područja određivana je varijabilno, od dijela do dijela naselja (od minimalnih 30 pa do maksimalnih 100 m), a prvenstveno temeljem analiza:

- morfologije naselja,
- tradicijske širine, dubine i organizacije parcele,
- reljefa,
- planirane namjene,

s tim da se, bez obzira na datosti reljefa, dubina u pravilu nije smanjivala ispod 50 m zbog ipak moguće izgradnje na pojedinim lokacijama.

Zbog ipak relativno loših demografskih pokazatelja oba naselja, potrebne površine neizgrađenih dijelova građevinskih područja su u pravilu rješene popunjavanjem dijela postojećih "praznina" u zatečenoj strukturi naselja. Stoga ovim Planom nije umanjen problem pružanja naselja uz državne i županijske ceste (usmjeravanjem razvoja u širinu), ali se nastojalo da se isti niti ne poveća povećanjem ukupne dužine građevinskog područja.

Razvoj u širinu planiran je samo za Severin i to u prijašnjih godina već naznačenim pravcima. U Orovcu, "centar" treba pokušati formirati grupiranjem centru pripadajućih sadržaja na već naznačenoj lokaciji.

Temeljem prihvaćenih primjedbi sa javne rasprave, veličina i razmještaj neizgrađenih dijelova građevinskih područja su nešto izmjenjeni, ali su još uvijek za oba naselja ostala unutar prihvatljivih granica, što je vidljivo i iz doljne tabele.

R. br.	Naselje	Položaj u sustavu nas.	Stanovnika		Stanova 2001.	Kuć. 2001.	Uk. GP (ha)	Neizgrađeno GP			Brutto gust. st.		Ukupno GP	
			2001.	2021.				(ha)	(%)	pot. (%)	2001.	2021.	ha/stan.	ha/kuć.
1.	Orovac		400	337	346	143	55,1	2,3	4,2%	5	7,3	6,1	0,2	0,4
2.	Severin	v. lokalno sr.	638	630	246	246	98,3	21,1	21,5%	20	6,5	6,4	0,4	0,4
Ukupno			1038	967	592	389	153,4	23,4	15,3%		6,8	6,3	0,3	0,4

Zbog naprijed navedenih razloga građevinska područja su ovim Planom, osim na izgrađeni i neizgrađeni dio, razgraničena i po osnovnim namjenama na:

- povremeno stanovnje,
- stambenu namjenu,
- mješovitu namjenu;
 - pretežito stanovanje 1,
 - pretežito stanovanje 2,
 - pretežito poljoprivredna gospodarstva,
- gospodarsku namjenu;
 - proizvodnu 1,
 - proizvodnu 2,

Prostorni plan uređenja Općine Severin PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

- poslovnu,
- javnu i društvenu namjenu,
- sportsko-rekreacijsku namjenu,
- javne zelene površine,

s tim da zbog nedostupnih i netočnih podataka unutar građevinskih područja nisu izdvojene površine infrastrukturnih sustava i vodotoka. Sve namjene su u načelu utvrđene kao osnovne (a samo iznimno isključive), te se unutar njih mogu temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana i posebnih propisa utvrditi i površine drugih namjena.

Pri određivanju namjene građevinskih područja maksimalno su poštivane potrebe i želje stanovništva, te zatečeno stanje, uz planerske intervencije neophodne zbog sprečavanja izrazitijeg mješanja namjena i sukoba interesa (naročito u kontaktnim zonama javne i društvene, te sportske i rekreacijske namjene i drugih namjena).

Udjeli pojedinih namjena u ukupnoj površini građevinskog područja svakog naselja i ukupnoj površini građevinskih područja svih naselja prikazani su u doljnoj tabeli.

Temeljem iskazanih želja stanovništva, daleko najzastupljenija namjena je mješovita namjena-pretežito poljoprivredna gospodarstva (69,2%), što možda najzornije govori o sadašnjoj gospodarskoj i prostornoj strukturi Općine. Tolika zastupljenost mješovite namjene-pretežito poljoprivrednih gospodarstva i pretežito stanovanja 2, kao i neka rješenja za interpolaciju gospodarskih sadržaja unutar područja drugih namjena (zbog sadašnjeg nivoa razvoja i uređenja prostora na žalost nužna i od stanovništva prihvaćena), neće uzrokovati, ali će nažalost ipak omogućiti određeno mješanje namjena, te na taj način bitno utjecati na kvalitetu življenja.

R. br.	Naselje	Uk. GP ha	Pov. st.		St.		Mješovita						Gospodarska						Javna i društ.		Sport. i rekr.		Javne zel. pov.		Groblja							
			ha	%	ha	%	stan. 1		stan. 2		polj. gos.		proizv. 1		proizv. 2		poslovna		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%						
							ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%						
1.	Orovac	55,1	15,0	27,2		0,0		0,0		2,8	5,1	37,2	67,5		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
2.	Severin	98,3		0,0		0,0	15,1	15,4	4,5	4,6	69,0	70,2	4,8	4,9	1,9	1,9		0,0	3,0	3,1		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		
Ukupno		153,4	15,0	9,8	0	0,0	15,1	9,8	7,3	4,8	106,2	69,2	4,8	3,1	1,9	1,2	0,0	0,0	3	2,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

Veće površine gospodarske namjene-proizvodne 1 i proizvodne 2, te javna i društvena namjena i sportsko-rekreacijska namjena utvrđene su samo u naselju Severin. U Orovcu će se po potrebi, temeljem odredbi za provođenje ovog Plana, proizvodne i gospodarske, te javne i društvene zgrade graditi na površinama drugih namjena.

Detaljna namjena pojedinih površina unutar područja za koje je ovim Planom utvrđena obveza izrade planova užeg područja utvrdit će se istima, a unutar ostalih građevinskih područja lokacijskim i građevnim dozvolama.

2.4. RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA IZVAN NASELJA

Planom su na kartografskom prikazu broj 1. te 2.a., 2.b. i 2.c. u pravilu utvrđene površine i položaji površina osnovne ili dominantne (a samo iznimno isključive) namjene:

- poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene;
 - vrijedna obradiva tla,
 - ostala obradiva tla,
- ostala poljoprivredna tla, šume i šumska zemljišta;
- šume isključivo osnovne namjene;
 - gospodarske šume,
- vodne površine;
 - vodotoci,
 - akumulacije,
- zone izdvojene namjene (posebna građevinska područja);
 - proizvodne 1,

- prometne infrastrukture;
 - brzih cesta,
 - ostalih državnih cesta,...
 - županijskih cesta,
 - lokalnih cesta,
 - dijela nerazvrstanih cesta,
- ostale infrastrukture;
 - pošta i telekomunikacija,
 - energetske sustava
 - vodnogospodarskog sustava
- groblja,
- gospodarske namjene;
 - proizvodne (pretežito poljoprivreda),
- rekreacijske namjene,

s tim da zbog karaktera i mjerila Plana u pravilu nisu utvrđeni položaji površina i površine manje od 3,0 ha, a zbog nedostupnih i netočnih podataka, te neusklađenosti stvarnog stanja na terenu i topografskih karata, nisu utvrđene sve površine i položaji površina i koridora prometne i ostale infrastrukture, vodotoka,...

Planovima užih područja, građevnim i lokacijskim dozvolama mogu se utvrditi i druge namjene površina, a u skladu sa odredbama, smjernicama i kriterijima ovog Plana i posebnih propisa.

Iznimno, koridori podzemno i nadzemno vođene ostale infrastrukture u pravilu nemaju značenje namjene površina, već posebnih ograničenja u korištenju.

2.4.1. Poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene

Poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene različitih karakteristika zauzimaju površinu od 1234,35 ha, što je 47,64 % prostora općine Severin. Obzirom da bonitetna karta Županije i Općine nikada nije uspostavljena, podjela na planske grupe je napravljena temeljem analiza postojeće prostorno-planske dokumentacije, namjenske pedološke karte Hrvatske, katastarskih podloga i obilaska terena, a temeljem smjernica i kriterija Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije i na način detaljno iznesen u poglavlju A.3.1.

Najkvalitetnija tla na području Općine uvrštena su u plansku grupu "vrijedna obradiva tla", a ima ih 976,50 ha, što je 79,11 % ukupnih poljoprivrednih tala isključivo osnovne namjene. Kompleksi vrijednih obradivih tala nalaze se zapadno i istočno od mjesta Severin.

Planska grupa tala "ostala obradiva tla" zauzimaju površinu od 257,85 ha, što je 9,95 % ukupnih poljoprivrednih tala isključivo osnovne namjene. Ovim Planom prenamjena ostalih obradivih tala dozvoljena je u planirane svrhe, te za izgradnju drugih objekata, izgradnja kojih se temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja, ali isključivo temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana.

2.4.2. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište

Tla razvrstana u plansku skupinu "ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište" rasprostiru se na površini od 423,20 ha i zauzimaju cca 16,33 % površine Općine. U nižim područjima koristi se većinom za ratarstvo, a u višim za voćarstvo i stočarstvo.

Prenamjena ostalih poljoprivrednih tala, šuma i šumskog zemljišta, je dozvoljena u ovim Planom planirane svrhe, kao i pošumljavanje i izgradnja drugih objekata koji se temeljem posebnih

Prostorni plan uređenja Općine Severin PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

propisa mogu planirati izvan građevinskih područja, ali isključivo temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana.

Kao posljedica negativnih demografskih trendova, te nerentabilnosti ekstenzivne poljoprivrede u pojedinim dijelovima Općine, primjetno je u zadnje vrijeme zapuštanje i zarastanje poljoprivrednog tla u nekvalitetne šikare. Planom nisu planirane konkretne površine dobivene preoblikovanjem uzgojnim radovima, introdukcijom ili potpunom izmjenom divlje niklih vrsta, kao i organizirano pošumljavanje (ili određivanje eventualne druge namjene), koje se međutim mora provoditi planski (vrijednim vrstama, osobito hrastom lužnjakom u nižim područjima) i uz uključivanje prostornih planera.

Vodoprivrednim studijama su analizirane i preporučivane daljnje melioracije hidromorfni tala (sada razvrstanih u planske grupe ostala poljoprivredna obradiva tla i ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište) na području sliva, ali iste ovim Planom nisu planirane obzirom na za sada diskutabilnu potrebu i rentabilnost. Isto tako Planom nisu planirane niti komasacije i preparcelacije čiju potrebu i prioritete treba tek utvrditi posebnim elaboratom a pri tome kao i kod pošumljavanja, vodeći računa o vrijednostima krajobraza i odredbama smjericama i kriterijima ovog Plana.

2.4.3. Šume isključivo osnovne namjene

Šume različitih vrsta zauzimaju površinu od 518,67 ha, što je 20,02 % površine Općine.

Površine pod šumama izračunate su računalno, a kod kartiranja su u obzir uzete površine pod šumom veće od 1 ha.

Šumski kompleks nalazi se na sjevernom dijelu, na obroncima Bilogore, ostale dvije manje kartirane šumske površine nalaze se na jugu i jugozapadu Općine .

Šume ovog područja vode se kao gospodarske. Šuma posebne namjene i zaštitnih šuma nema, obzirom da se radi o pretežito stabilnim terenima bez aktivnih i potencijalnih klizišta, te eroziji izloženih područja.

Planom nisu planirane konkretne površine za pošumljavanje ili prenamjenu.

Prenamjena šuma isključivo osnovne namjene, je dozvoljena u ovim Planom planirane svrhe (s tim da opravdanost izgradnje akumulacije treba još dodatno preispitati), kao i izgradnja drugih objekata izgradnja koji se temeljem posebnih propisa mogu planirati izvan građevinskih područja, ali isključivo temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana.

2.4.4. Vodne površine

Vodna dobra zauzimaju 6,27 % površine područja Općine, a izračunata su računalno.

Vodotoci su pretežito nizinskog tipa.

Najvažniji vodotok ovog područja je Severinska, koja se proteže od juga prema sjeveru Općine.

U svrhu zaštite od velikih voda važećim Vodogospodarskim osnovama nisu predviđeni veći regulacijski radovi.

Ovim se Planom planira izgradnja akumulacije na lokalitetu sjeveroistočno od mjesta Orovac. Vodno lice planirane akumulacije Severin nalazi se većinom svoje površine u prostoru Općine, dok manji dio prelazi u susjednu Općinu Veliko Trojstvo.

Planiranje svih radova na vodotocima treba pažljivo provesti, vodeći pri tome računa o vrijednostima krajobraza i utjecaju na postojeće ekosustave.

U ovom Planu kartirani važniji vodotoci površine 11,19 ha (ukupna dužina od 28,38 km, s aproksimativno uzetom širinom od 5 m za sve kartirane vodotoke) na području Općine sami po sebi ne zauzimaju veće prostore, međutim ako se uračuna površina planirane akumulacije od 96,13 ha s inundacijskim pojasom površine 1,65 ha (aproksimativno je uzeta širina od 20 m), te inundacijski pojasevi uz vodotoke (aproksimativno je uzeta širina od 20 m uz sve kartirane vodotoke) od 53,39 ha površina vodnog dobra zauzima 162,36 ha, tako da svojim utjecajem na prostor utječe na ukupnu sliku područja općine Severin.

2.4.5. Prostori za izgradnju izvan naselja

2.4.5.1. Prostori zona izdvojene namjene (izdvojena građevinska područja)

Ovim Planom je utvrđena samo jedna zona izdvojene namjene, odnosno površina za izgradnju izvan naselja, koja se temeljem posebnih propisa ne mogu planirati izvan građevinskih područja: zona izdvojene namjene u Severinu, gospodarske namjene-proizvodne 1 ukupne površine 21,1 ha.

2.4.5.2. Izgradnja izvan građevinskog područja

Unutar prostora osnovne namjene ovim Planom je utvrđen čitav niz većih površina za izgradnju izvan naselja, a koja se temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja.

Temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovoga Plana moguće je razgraničiti još niz površina za izgradnju izvan naselja, a koja se temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja, prvenstveno infrastrukture u funkciji iskorištavanja mineralnih sirovina, te obavljanja poljoprivredne djelatnosti (i u kombinaciji sa seoskim turizmom), ali do maksimalne veličine do 3,0 ha.

Prometna infrastruktura

Promet

Infrastrukturni sustavi, a naročito prometni, su veliki korisnici i potrošači prostora. Ceste svih kategorija sada zauzimaju cca 1,70 % ukupne površine Općine Severin.

Planom je planiran novi koridor za izgradnju brze ceste Vrbovec-Bjelovar-Virovitica predviđen i dokumentima prostornog uređenja šireg područja.

Koridor je planiran temeljem podataka iz prostornih planova (bivših) općina ali su pojedine dionice ponovo razmatrane i korigirane Građevinsko-tehničkom studijom izrađenom od strane Inženjersko-projektnog zavoda d.d. iz Zagreba, 2003. godine. Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske navedeni cestovni smjer svrstava u I skupinu prioriteta, kojom se osigurava temeljna povezanost glavnih žarišta razvoja prostora Hrvatske te povezanost sa susjednim zemljama i Europom. Predviđa se osiguranje uvjeta za postupnu faznu i etapnu izgradnju u predviđenom vremenskom razdoblju.

Na kartografskom prikazu broj 1. "Korištenje i namjena površina", prikazani su i koridori ostalih državnih cesta, županijskih cesta, lokalnih cesta i važnijih cesta koje nisu javne. Svi koridori izvan kao i velika većina koridora unutar građevinskih područja naselja su postojeći.

Prostorom Općine prolazi zračni put, koji nema značajnijeg prostornoplanskog utjecaja.

Prostorni plan uređenja Općine Severin
PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Ostala infrastruktura

Ostali infrastrukturni i komunalni sustavi (grobља, vodoopskrba, odvodnja, plinoopskrba, elektroopskrba, telekomunikacije) razvijati će se temeljem zasebnih konceptijskih rješenja. Koridori i lokacije, kojima su definirane ili rezervirane površine sustava prikazani su na kartografskim prikazima broj 1 Korištenje i namjena površina i broj 2.a-2.c Infrastrukturni sustavi. Obzirom da se velika većina vodi nadzemno ili podzemno, u pravilu ne utječu direktno na namjenu površina, ali već samim prisustvom mijenjaju sliku prostora i ograničavaju neke vidove korištenja.

Grobља

Planom su utvrđene ukupno 4 lokacije postojećih grobља, većinom izvan građevinskih područja naselja. Nisu planirane nove lokacije niti proširenja postojećih grobља.

Gospodarska namjena

Planom je planirano samo nekoliko lokaliteta za iskorištavanje mineralnih sirovina (energetskih) i dvije lokacije proizvodne namjene (pretežito poljopriveda).

Rekreacijska namjena

Planom je utvrđeno više postojećih lokaliteta (pretežito nogometna igrališta).

Posebna namjena (objekti obrane)

Planom nije utvrđena niti jedna zona posebne namjene.

Prostorni plan uređenja Općine Severin
P L A N

2. Organizacija, osnovna namjena i korištenje prostora

2.3. TABELARNI PRIKAZ

Redni broj	OPĆINA SEVERIN	Oznaka	Ukupno ha	% od površine Općine	stan/ha ha/stan
1.0	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA	TABLICA 3			
1.1	Građevinska područja <i>ukupno</i>	GP	159,82	6,17	6,49
	Izgrađeni dio GP			0,00	#DIV/0!
	obalno			0,00	#DIV/0!
	otočno			0,00	#DIV/0!
	kontinentalno-granično			0,00	#DIV/0!
	ostalo			0,00	#DIV/0!
1.2	Izgrađene strukture van GP <i>ukupno</i>		35,85	1,38	28,95
	gosp. namjene - proizvodne	I	32,60	1,26	31,84
	gosp. namjene - eksploatacijska polja	E		0,00	#DIV/0!
	gosp. namjene - akvakultura	H		0,00	#DIV/0!
	gosp. namjene - poslovne	K		0,00	#DIV/0!
	gosp. namjene - ugostiteljsko turističke	T		0,00	#DIV/0!
	športsko - rekreacijske namjene	R	3,25	0,13	319,38
1.3	Poljoprivredne površine <i>ukupno</i>	P	1234,35	47,64	1,19
	obrađive	P1		0,00	0,00
		P2	976,50	37,69	0,94
		P3	257,85	9,95	0,25
1.4	Šumske površine <i>ukupno</i>	Š	518,67	20,02	0,50
	gospodarske	Š1	517,67	19,98	0,50
	zaštitne	Š2		0,00	0,00
	posebne namjene	Š3	1,00	0,04	0,00
1.5	Ostale poljoprivredne površine <i>ukupno</i>	PŠ	423,20	16,33	0,41
1.6	Vodne površine <i>ukupno</i>	V	162,36	6,27	0,16
	vodotoci		64,58	2,49	0,06
	jezera			0,00	0,00
	akumulacije		97,78	3,77	0,09
	retencije			0,00	0,00
	ribnjaci			0,00	0,00
1.7	Ostale površine <i>ukupno</i>		56,76	2,19	0,05
		N		0,00	0,00
		IS	54,08	2,09	0,05
		G	2,68	0,10	0,00
	Općina <i>sveukupno</i>		2591,01	100,00	

3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.1. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

«Strategijom gospodarskog razvoja želi se u planiranom razdoblju zaustaviti trend nazadovanja i pada poljodjelske i industrijske proizvodnje na području Bjelovarsko-bilogorske županije, te uspostaviti određene smjernice i prioritete za revitalizaciju gospodarstva».

3.1.1. Eksploatacija mineralnih sirovina

Na području općine Severina nema nalazišta nemetalnih mineralnih sirovina (opekarske ili keramičarske gline), ali se vrši eksploatacija energetskih mineralnih sirovina-nafte, koju eksploataciju vrši INA-INDUSTRIJA NAFTE, d.d. Zagreb. Ukoliko se tijekom vremena, u planiranom razdoblju, dođe do saznanja da postoje ekonomski prihvatljive količine nemetalnih mineralnih sirovina (opekarske ili keramičarske gline) trebat će ispitati predviđena nalazišta, njihove kapacitete i ekonomičnost eksploatacije, te nakon eventualno dobivenih prihvatljivih rezultata odrediti veličinu eksploatacionih polja, uvjete eksploatacije, a sve u skladu sa zakonskom regulativom i u cilju zaštite okoliša.

3.1.2. Poljoprivreda

Kao Općina izrazitih poljoprivrednih karakteristika čiji se gospodarski razvitak primarno oslanja na poljoprivrednu proizvodnju, Severin će posebnu pažnju trebati obratiti na:

- racionalno korištenje obradivih poljoprivrednih zemljišta, te prijelaz sa ekstenzivnog načina proizvodnje na usitnjenom zemljišnom posjedu, na intenzivan način proizvodnje na okrupnjelom poljoprivrednom posjedu (obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima), te onemogućavanju korištenja kvalitetnog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe,
- brigu da se privede namjeni sve neobrađeno, a kvalitetno poljoprivredno zemljište,
- potrebu da se koristi konfiguracija brdovitog terena za uzgoj onih poljoprivrednih grana (voće i povrće) koje su deficitarne na tržištu, a kojima reljef i klimatski uvjeti ovog kraja pogoduju, tim više što se radi o južnim, osojnim padinama Bilogore. Isto tako, potrebno je poticati razvoj mliječnog i mesnog govedarstva,
- saniranju devastiranog poljodjelskog tla nakon eksploatacije,
- usmjeravanju i poticanju proizvodnje zdrave (EKO) hrane i na tržištu prepoznatljivih proizvoda,
- unapređenju obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, koje treba biti jedan od instrumenata rasta poljoprivredne proizvodnje i zaustavljanja depopulacije.

U svrhu realizacije gore navedenih ciljeva potrebno je:

- vršiti konstantnu stručnu edukaciju poljoprivrednih proizvođača, odnosno poboljšati obrazovnu strukturu poljoprivrednog stanovništva,
- primjenjivati suvremene tehnologije u intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kao i poticati prijelaz na proizvodnju zdrave (EKO) hrane,
- investirati u poljoprivrednu proizvodnju sredstvima proračuna Općine, Županije, beneficiranim kreditnim linijama («Gruda snijega», »Poduzetnik 1», «Poduzetnik 2» i dr.) ili sredstvima inostranih investitora.

Pri tom treba imati na umu, da se gore navedeni način intenzivne poljoprivredne proizvodnje treba odvijati u okviru održivog razvoja (razvoja pri kojem nije narušena ekološka ravnoteža prirodnog sustava), uz primjenu svih potrebnih mjera zaštite okoliša.

3.1.3. Šumarstvo

Šumama gospodariti i dalje po važećim Gospodarskim osnovama i njima određenom etatu. Etat je moguća količina drvne mase za sječu i podatak koji govori o očuvanju šuma i akumuliranju drvne mase u skladu sa trajnosti prihoda–šume.

Na šumskim terenima sa nagnutošću terena većom od 30%, kao i u zonama označenim naročito pojačanom i pojačanom erozijom, potrebno je odrediti način gospodarenja tako, da prioriteta bude protuerozijska funkcija šume.

Korisno bi bilo dio šuma uz naselja i turističke objekte urediti za rekreacijsku namjenu za koju potrebe iskazuje suvremeni način života, te sukladno potrebama poticati razvoj urbanog šumarstva radi ozelenjavanja naselja i turističkih područja.

U iskorištavanju šuma bitna je struktura u smanjenju korištenja drveta u daljnjoj preradi, što dolazi do izražaja u smanjenju ogrjevnog drveta, a u povećanju udjela celuloznog drveta i trupaca za furnir i ljuštenje koji se prerađuju u visokovrijedne proizvode.

Na području Općine ovim je Planom planirana šuma posebne namjene na području arheološkog nalazišta Orovački vinogradi površine 1 ha. Simbolom je označena na kartografskom prikazu 1.

3.1.4. Vodni resursi

3.1.4.1. Uređenje režima voda

U periodu koji slijedi na slijevu rijeke Česme veća pažnja će se morati pokloniti gospodarskom održavanju hidrosistema.

3.1.4.2. Planirane akumulacije

Planirana akumulacija Severin ucrtana je na kartografskom prikazu 1 Korištenje i namjena prostora i kartografskom prikazu 2.3 Infrakstrukturalni sustavi-Vodnogospodarski sustav, uz korekciju površine vodnog lica koja je donesena u suglasnosti sa Hrvatskim vodama, iz razloga njenog rasprostiranja na području građevinskih područja naselja Orovac i obližnjih infrakstrukturalnih sustava. Pregradni profil planirane akumulacije Severin premješten je uzvodno, sjevernije od mjesta Orovac.

Tabelarni prikaz planirane akumulacije s osnovnim podacima:

Red. broj	Akumulacija	Vodotok	Površina zaplavnog prostora (ha)
1	SEVERIN (dio u Općini)	Severinska	82,7

Za potencijalnu akumulaciju potrebno je analizirati opravdanost izgradnje radi njenog negativnog utjecaja na okoliš, zbog rušenja šuma, a i zbog bližih šumskih sastojina kojima će biti narušena općekororna funkcija koje šume daju, s tim da postoji i mogućnost njihovog propadnja.

3.1.4.3. Zaštita od poplava

Na području Općine davno su vršeni regulacijski zahvati korita vodotoka. Svake godine izvodi se samo njihovo tehničko čišćenje.

Tehničko čišćenje i održavanje treba se i dalje odvijati planski.

3.1.4.4. Erozija i bujični tokovi

Da bi se spriječila progresija procesa erozije i razvoj bujičnih tokova predviđaju se radovi koji imaju za zadatak sanaciju erozije i uređenje bujičnih tokova. To su kompleksni zahvati koje bi se prvenstveno na nivou Županije kao i na području Općine Severin, uz proglašenje "područja erozije", trebalo popratiti studijom, a trebala bi se sastojati od:

- radova u koritima bujičnih tokova (objekata za uređenje bujica s ciljem zadržavanja kretanja nanosa i stabilizacije bujičnih korita),
- radova na sanaciji erozija u slivu (objekata biološke zaštite od erozije u vidu pošumljavanja i zatravljivanja),
- primjene zakonskih mjera antierozivnog gospodarenja zemljištem (šumskim, pašnjacima, voćnjacima i ostalim obradivim tlom).

3.1.4.5. Odvodnja i navodnjavanje

Na području Općine vršeni su meliorativni zahvati, što je uglavnom uslovljeno potrebom odvodnje sezonskih viškova vode. Zadržavanje vode na površini tla i pojavu prevlaživanja uvjetuju nepovoljni topografski, hidrološki i pedološki uvjeti. Rješavanje problema odvodnje je i danas vrlo važno, jer pridonosi pozitivnim učincima poljoprivredne proizvodnje.

U suvremenom rješavanju izgradnje i korištenju sustava odvodnje posebnu pozornost treba usmjeriti problemima zagađivanja voda od pesticida i gnojiva. Reguliranje pitanja u svezi s tim postaje obveza, bez koje se ne smije ući u realizaciju rješenja.

3.1.4.6. Zaštita voda od zagađenja

Državni plan za zaštitu voda predviđa da se Županijskim planom za zaštitu voda planira građenje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, određuje odgovorna pravna osoba za izvršenje plana građenja, a planira se i osiguranje potrebnih financijskih sredstava za plan građenja.

Županijski plan za zaštitu voda još nije donesen.

Kategorizacijom voda se utvrđuje planirana vrsta vode.

Kategorizacija vodotoka lokalnog značaja nije vršena. Hrvatske vode stoga predlažu da sukladno Državnom planu za zaštitu voda, lokalni vodotoci do naselja budu I kategorije, a poslije naselja II kategorije. Takva je kategorizacija lokalnih vodotoka izvršena ovim Planom i prikazana u kartografskom prikazu 3, Uvjeti zaštite i korištenja prostora.

3.1.4.7. Podzemne vode

Podzemne vode, čije zalihe ne zadovoljavaju potrebe vodoopskrbe stanovništva i gospodarstva, prvenstveno treba zaštititi od zagađenja.

3.1.4.8. Posebni vodni resursi

Za sada nije utvrđeno da na području općine Severin postoje geotermalni izvori koji bi se mogli iskoristiti u vidu zdravstveno-lječilišnog turizma ili energetskog resursa.

3.1.5. Industrija, malo poduzetništvo i obrtništvo

Kako bi Općina ostvarila pozitivnu gospodarsku strukturu, a ne bi bila oslonjena samo na poljoprivredu kao jedinu gospodarsku granu, potrebno je da koristi svoje prirodne resurse (šumske i poljoprivredne potencijale), te lokaciju i prometnu povezanost unutar Županije i šire regije (realizacijom brze ceste Bjelovar-Virovitica i dalje Mađarska) kao komparativne prednosti u razvoju malog poduzetništva i obrtništva, tzv. "male" privrede, koja će u interaktivnom odnosu sa "velikom" privredom omogućiti brži razvitak gospodarstva, a time i veći standard stanovništva, te zaustaviti sadašnje depopulacijske procese.

Pri tome posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti okoliša, kako granice održivog razvitka i ekološke nosivosti ne bi bile narušene.

Prema tome, ostvarivanje gospodarskog razvitka bit će uvjetovano::

- poticanjem razvoja obrtništva i malog poduzetništva (stvaranjem obiteljskih proizvodnih i poljoprivrednih gospodarstava),
- poticanjem realizacije interaktivnog odnosa "velike" i "male" privrede (kooperacija),
- usvajanjem proizvodnih programa interesantnih i konkurentnih na domaćem i inostranom tržištu,
- poticanjem podizanja obrazovne strukture radnog aktivnog stanovništva,
- poticanjem postepenog uvođenja novih proizvodnih linija (novih tehnologija), te izgradnjom novih, bilo vlastitim ili stranim ulaganjima.

Realizacija gore zacrtanih ciljeva dat će slijedeće razvojne efekte:

- uspostavljanje stabilne gospodarske strukture,
- razvoj kooperacijskog modela privređivanja,
- smanjenje depopulacijskih procesa,
- porast ljudskog kapitala,
- povećanje kupovne moći i standarda stanovništva

Ostvarenje razvojnih ciljeva ovisit će o određenim pretpostavkama i mjerama koje se donose:

- na razini Županije i Općine:
 - podizanjem razine obrazovanja stanovništva, jer je kao faktor ograničenja razvoja identificiran ljudski faktor (ustrojem visokih i visokoškolskih ustanova, istraživačkih centara i inkubatora, ustrojem županijskog centra za razvoj poduzetništva, organiziranjem sezonskih stručnih seminara i dr.),
 - racionalnim korištenjem prostora radi bolje eksploatacije svih raspoloživih resursa. U tu svrhu, u okviru ovog Plana, definirane su radne i mješovite zone, te režimi korištenja prostora kojim se ciljano usmjerava gospodarski razvoj i racionalno korištenje prostora kao ograničenog dobra (prioritet dati manjim, čistim, ekološki prihvatljivim programima),
 - stimuliranjem razvoja obrtništva i malog poduzetništva dodjelom beneficiranih kredita perspektivnim programima,
- na razini samih proizvođača
 - racionalizacija poslovanja koja će dovesti do veće vrijednosti proizvodnje,
 - prilagodbe uvjetima poslovanja (tržišta), jer mogućnost brzog reagiranja na promjenjene uvjete poslovanja predstavlja jedan od bitnih kriterija tržišne uspješnosti.

Malo gospodarstvo (obrnništvo i malo poduzetništvo) treba biti važan faktor u revitalizaciji gospodarskog razvitka Općine i Županije. U interakciji "velike" i "male" privrede (kooperantskim odnosima) treba tražiti rješenja policentričnog modela razvoja stabilnog gospodarstva Općine i Županije koje će moći odgovoriti svim izazovima domaćeg i stranog tržišta.

3.1.6. Turizam

Temeljna strateška odrednica u budućem razvoju turizma na području Općine Severin je poticanje programa iz područja turizma, u skladu sa odredbama, kriterijima i smjericama Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije, a sukladno programima Ministarstva turizma i Hrvatske turističke zajednice.

Seoski (ruralni) turizam nije razvijen na području Općine Severin, a potencijali za razvoj postoje.

Prirodne, kulturne i gospodarske karakteristike treba valorizirati, jer upravo one daju dobru osnovu za razvoj Vinske ceste (enološka ponuda) kao vida seoske turističke ponude (eko-gastronomska ponuda, uključivanje posjetioca u svakodnevnicu života na imanju, mogućnost noćenja), kao i mogućnosti razvoja izletničkog, lovnog, sportsko-rekreacijskog i ostalih vidova turističke ponude.

Vinsku cestu razvijati kao primarni oblik turističke ponude ovog kraja, te u taj vid turističke ponude integrirati lovni, izletnički i ostale vidove moguće turističke ponude.

Program razvoja turizma u ruralnom prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije temelji se na projektu Ministarstva turizma: "Program poticanja malog poduzetništva s ciljem razvitka turizma u ruralnom prostoru" donesenom krajem 1997. godine. Ovaj program je usklađen i sa projektom Ministarstva turizma ORaTuRP (održivi razvoj turizma u ruralnom prostoru), tako da u sklopu njega treba razvijati ovaj vid ponude na području općine Severin.

Program Županije usmjeren je na razvoj ruralnih prostora Županije s aspekta sela i turizma.

Gledano s aspekta sela misli se na: iskorištenje potencijala seoskih domaćinstava za poduzetništvo i samostalni razvitak, revitalizaciju ruralnih prostora sa svim svojim posebnostima, očuvanje tih vrijednosti, te poticanje primarne seoske proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda kao zdrave, ekološki čiste hrane, tj. zdrave enogastronomske-ekološke ponude.

Sa aspekta turizma misli se na: marketinško osmišljavanje i jaču promidžbu turističke ponude, korištenje postojećih prirodnih resursa, stvaranje integralnog turističkog proizvoda, te sport i rekreaciju u tjesnoj vezi sa čistim okolišem.

Program razvitka ruralnog turizma svakako treba ići smjerom razvitka turizma u harmoničnom odnosu prirode i ljudi koji žive na tom području.

Lovni turizam je takva vrsta turizma, koja ispunjava zahtjeve održivog turizma, što znači da (ako se planski i stručno provodi) donosi dobit, a ne ugrožava prirodno i kulturno nasljeđe. Općina Severin ima prirodne resurse kojima je, uz osmišljenu marketinšku i promidžbenu akciju, lovni turizam potrebno izdići na mnogo kvalitetniju razinu od postojeće.

Interes za pružanje usluga domaćim i stranim lovcima u ovim krajevima, u okviru obiteljskih gospodarstva, je već duže vremena izražen (povezanost lovnog i seoskog turizma). Iskustvo koje posjeduju ta gospodarstva treba iskoristiti za daljnji legalni pristup toj djelatnosti.

Turistička ponuda Bjelovarsko-bilogorske županije i Općine Severin mora biti rezultat povezivanja svih turističkih potencijala i subjekata, te zajednički, marketinški osmišljen nastup na tržištu, orijentirana manjim grupama turista, a ne masovnom turizmu.

3.2. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Sustav društvenih djelatnosti, njihov ustroj i mreža ustanova na području općine Severin prati ustroj društvenih djelatnosti na nivou Države i Županije. Može se konstatirati, da prostorna dispozicija uspostavljene mreže neće doživljavati bitnije izmjene, već eventualne dopune i nadogradnju, te funkcionalno i strukturno profiliranje sukladno potrebama razvitka. Planirana sistematizacija temeljnih skupina društvenih djelatnosti treba biti u skladu s posebnim planovima razvitka i prema donesenim odgovarajućim standardima za svaku pojedinu skupinu, uključujući stvarnu veličinu i potrebe njihovog gravitacijskog područja.

Zahvati u prostoru za smještaj i razvitak sustava društvenih djelatnosti vezani su uglavnom uz naselja i koriste prostor i rezerve postojećih struktura društvenih djelatnosti uz obvezu racionalnog korištenja prostora i prilagođavanja prostornim ograničenjima. Objekti i prostori opremljeni neophodnim sadržajima za zadovoljavanje primarnih potreba stanovnika trebaju biti ravnomjerno distribuirani, tj. dostupni svim korisnicima, a to se prvenstveno odnosi na predškolske ustanove, osnovne škole, socijalne ustanove, zdravstvene ustanove, ustanove športskih i kulturnih sadržaja i na vjerske objekte.

3.2.1. Predškolske ustanove

Društvena briga o djeci predškolske dobi ostvaruje se u dječjoj igraonici, koja je registrirana pri KUD-u u Severinu, a smještena je u iznajmljenom prostoru škole. Zbog nedostatka materijalnih sredstava nije mogao biti osnovan dječji vrtić, pa se na ovaj način omogućuje predškolsko obrazovanje djece. S obzirom da postoji interes i potreba za smještajem djece u predškolskoj ustanovi planira se izgradnja dječjeg vrtića. Ova ustanova bi osim djeci s područja Općine Severin mogla pružiti smještaj i djeci iz susjednih naselja, koja također nemaju organizirane dječje vrtiće.

Zahvati u prostoru za smještaj ove djelatnosti vezani su uz naselja i omogućen joj je daljnji razvitak unutar građevinskih područja naselja.

3.2.2. Osnovno školstvo

Usporedni podaci o broju učenika su pokazali da, dugoročno gledano, broj učenika u Područnom razrednom odjelu osnovne škole kontinuirano pada. S obzirom da postojeći prostor zadovoljava potrebe za smještajem ovog broja učenika, ne planira se izgradnja nove školske građevine. Potrebno je veću brigu posvetiti osiguranju boljih materijalnih uvjeta rada učenika i učitelja, prvenstveno kroz modernizaciju školske opreme i postojeće građevine. Zahvati u prostoru za smještaj ove djelatnosti vezani su uz naselja i omogućen joj je daljnji razvitak unutar građevinskih područja naselja.

Kao dio osnovnog školstva treba akceptirati i druge institucije koje se brinu i osiguravaju društveni standard djece i mladeži, te jače potaknuti i stimulirati izvanškolske aktivnosti kroz bolju materijalnu osnovu.

3.2.3. Zdravstvo

Sustav zdravstvene zaštite na području općine Severin ustrojen je tako, da mreža zdravstvenih ustanova prati ustroj zdravstva na nivou Države i Županije.

Potrebni prostorni uvjeti za funkcioniranje i razvoj zdravstva postoje, a strukturne i funkcionalne promjene koje su se dogodile pri reorganizaciji i privatizaciji zdravstvenih ustanova ne iziskuju osiguranje novih prostora, već će u narednom razdoblju trebati osigurati uvjete za kvalitetno

uređenje i održavanje građevine zdravstvene ustanove, te njeno suvremeno opremanje za unapređenje kvalitete pružanja zdravstvenih usluga.

3.2.4. Socijalna skrb

Ustroj i mreža socijalne skrbi prati ustroj socijalne skrbi na nivou Države i Županije. U Općini Severin je socijalna skrb organizirana putem ustanove socijalne skrbi-Centra za socijalnu skrb Bjelovar, koja ima sjedište u Bjelovaru.

U okviru djelatnosti socijalne skrbi potrebno je ostvariti zadovoljavajuću mrežu i kapacitete svih kategorija javnih ustanova socijalne skrbi. To nalaže potrebu otvaranja novih ustanova uz obvezu korištenja prostora planiranog za smještaj građevina društvenih djelatnosti i korištenje alternativnih rješenja putem jedinica za njegu i pomoć u kući ili udomljenjem u udomiteljskim obiteljima.

Najveći dio problema u socijalnoj skrbi proistječe iz psihofizičkih hendikepa, psihičkih oboljenja, te bolesti uopće, odnosno ovisnosti o alkoholu, drogi i sl., pa se socijalna skrb osobito mora povezati sa zdravstvenim ustanovama, te prema potrebama stanovništva razvijati djelatnost kroz osnivanje specijaliziranih institucija.

3.2.5. Kultura i tehnička kultura

Osnovni nositelj aktivnosti u kulturi je KUD "Palična" u Severinu. U društvu djeluju folklorna i tamburaška sekcija, a velika pažnja u radu se poklanja zavičajnoj baštini i radu s djecom i mladima.

U svrhu podizanja kulturne razine stanovništva, te slobodnog kulturnog, umjetničkog, intelektualnog, tehničkog i drugog stvaralaštva, potrebno je dalje razviti sve aktivnosti u kulturi, odnosno razviti mrežu odgovarajućih institucija i ustanova. Zbog sve veće potrebe za kontinuiranim tehničkim obrazovanjem potrebno je unutar budućih ustanova i objekata kulture jače naglasiti djelatnosti tehničke kulture i poboljšati materijalne uvjete za daljnji razvitak ove djelatnosti.

U narednom razdoblju ne planira se izgradnja novih građevina, ali je potrebno naći adekvatan prostor za rad svih udruga i organizacija u kulturi. Zahvati u prostoru za smještaj ovih djelatnosti vezani su uz naselja i omogućen im je daljnji razvitak unutar građevinskih područja naselja.

3.2.6. Sport i rekreacija

Na području Općine Severin djeluju dvije sportske udruge. Obje sportske udruge su registrirane u Severinu, a najviše sportaša okuplja nogometna udruga. Većina sportskih građevina nalazi se u Severinu, gdje postoji vanjsko igralište osnovne škole, nogometno igralište i sportski ribnjak. U Orovcu se nalazi streljana-trap.

Za razvoj sporta kao višestruko značajne društvene aktivnosti, posebice za mlađu populaciju stanovništva, potrebno je osigurati prostore i druge uvjete za razvijanje sportskih aktivnosti, rekreacije i odmora. Prirodni resursi Općine omogućavaju znatniji razvoj sportsko-rekreacijskih aktivnosti i odmora stanovništva i gostiju, pa je potrebno izgraditi mrežu sportskih objekata i izletišta, s posebnim naglaskom na neke sportske i rekreativne aktivnosti (npr. lov, ribolov) i naročito na odgovarajuće zatvorene prostore za sve sportske grane, te sadržaje vezane uz seoski turizam.

Zbog nedostatka sportske infrastrukture i materijalnih sredstava u svim segmentima ove djelatnosti Općina Severin stagnira u razvoju sporta i rekreacije, te je potrebno jače aktivirati rješavanje ovog problema.

3.2.7. Vjerske zajednice

Na području općine Severin od vjerskih zajednica djeluju katolička crkva i pravoslavna crkva.

Oba naselja imaju vjerske građevine katoličke crkve-kapelicu u Orovcu i kapelu u Severinu. U Severinu se nalazi i vjerska građevina pravoslavne crkve-parohijska crkva.

Vjerske zajednice prema potrebama svojih vjernika samostalno uspostavljaju svoje ustrojstvo, a ovim Planom omogućena im je izgradnja potrebnih građevina za obavljanje vjerskih obreda, osnivanje škola, socijalnih, dobrotvornih i dr. ustanova unutar građevinskih područja naselja gotovo svih namjena. Raspela, poklonci i sl. mogu se graditi u građevinskom području svih namjena i izvan građevinskog područja.

4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša jedna je od najznačajnijih obveza utvrđenih Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Međutim, zbog nepostojanja potrebnih dokumenata i podloga (Izvešća o stanju okoliša i Konzervatorske podloge, Krajobrazne osnove,...), te nezaživljavanja "novog" Zakona o zaštiti prirode, iste je bilo izuzetno teško planski obraditi. Stoga većinu planskih postavki utvrđene ovim Planom treba naknadno provjeriti i eventualno korigirati.

4.1. UVJETI KORIŠTENJA

4.1.1. Posebni uvjeti korištenja

Zbog međusobne isprepletenosti i interaktivnog odnosa spram čovjekovih intervencija u prostoru, tijekom postupka stavljanja pod zaštitu, treba naročito pažljivo koordinirati zahtjeve proizašle iz odredbi Zakona o zaštiti prirode i Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a izbjegavati dvostruku zaštitu sličnih kategorija.

4.1.1.1. Prirodna baština

Temeljem raspoloživih podataka i analiza izvršenih u poglavlju A.3.6.3. ovog Plana (i obveza iz Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije) ocijenjeno je da za sada nema dovoljno argumenata za predlaganje niti jednog lokaliteta na području općine Severin za zaštitu temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode, osim možda:

Spomenik parkovne arhitekture

Severin drvoreda kestena u centru naselja

Ovim Planom se, utvrđivanjem odgovarajućih članaka Odredbi za provođenje, pokušalo razraditi sustav najvažnijih mjera zaštite istoga, koje će važiti do preventivne zaštite ili proglašenja.

Međutim, tijekom izrade Krajobrazne osnove posebnu pažnju treba obratiti i na prirodnu baštinu, te još jedanput proanalizirati eventualnu opravdanost proglašenja nekoliko vrijednijih predjela i lokaliteta značajnim krajobrazom, spomenikom prirode ili spomenikom parkovne arhitekture.

Tijekom izrade Plana sve planske postavke provjeravane su i prema njihovom utjecaju na ukupnost staništa Općine. Sa stanovišta zaštite prirode kao najdiskutabilnije ocjenjene su planirana lokacija akumulacije i brza cesta, o čemu će se pri realizaciji morati voditi računa.

4.1.1.2. Kulturna baština

Za potrebe izrade ovog Plana korištena je "Konzervatorska podloga za Prostorni plan Bjelovarsko-bilogorske županije" (Uprava za zaštitu kulturne i prirodne baštine, Konzervatorski odjel Zagreb, Zagreb 2001. godine).

Kulturna dobra zaštićena (registrirana i preventivno zaštićena) i predložena za zaštitu (evidentirana) temeljem odredbi Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara prikazana su na kartografskom prikazu broj 3 "Uvjeti korištenja i zaštite prostora", te poimence navedena u donjem pregledu.

Planom nije utvrđena obveza izrade nijednog prostornog plana područja posebnih obilježja.

Prostorni plan uređenja Općine Severin
PLAN

4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Pregled spomeničkih skupina inventariziranih na području Općine:

napomena: kulturna dobra nacionalnog i regionalnog značenja

SPOMENIČKA PODRUČJA I CJELINE

Arheološki lokaliteti i zone

Orovac	Orovački vinogradi	prev. zašt.
Severin	Gradina Podrumača	evidentirano
Severin	Staro selo, Selište	evidentirano

POJEDINAČNA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

Sakralne građevine

Crkve (župne, parohijske i crkve reformiranih)

Severin	par. crkva sv. Petra i Pavla	evidentirano
---------	------------------------------	--------------

Civilne građevine

Građevine javne namjene

Severin	željeznička stanica	evidentirano
---------	---------------------	--------------

Gospodarske građevine

Mlinovi

Severin	paromlin	evidentirano
---------	----------	--------------

Sve planske postavke provjeravane su i prema utjecaju na kulturna dobra (naročito pri utvrđivanju građevinskih područja naselja i tretiranju poljoprivrednih površina oko naselja, utvrđivanju koridora značajnije nadzemne infrastrukture, definiranju Odredbi za provođenje,...), što je međutim bilo znatno otežano, s obzirom da velika većina nije niti preventivno zaštićena.

Izrazitiji sukobi interesa zaštite kulturnih dobara s jedne strane, te vlasnika kulturnih dobara i pojedinih korisnika prostora s druge, a koje se pokušalo (kompromisima) razriješiti tijekom izrade ovoga Plana, zamječeni su:

- u praktički svim ruralnim dijelovima Općine (pa tako i bližoj okolini kulturnih dobara) zbog bitnih izmjena standarda življenja i načina poljoprivredne proizvodnje, te zanemarivanja tradicijskog graditeljstva
- u dijelovima većine naselja zbog diskontinuiteta u povjesnom razvoju, promjena morfologije naselja i neadekvatne izgradnje
- kod svih pojedinačnih kulturnih dobara, zbog visokih troškova održavanja i nedefiniranih mjera motiviranja vlasnika za provođenje bolje zaštite.

Shodno gore navedenom, nadležni konzervatorski odjel bi prioritarno trebao prići preventivnoj zaštiti i registraciji svih evidentiranih kulturnih dobara, te preispitivanju vrijednosti i eventualne zaštite pojedinih povjesnih dijelova naselja Severin.

Ovim Planom se utvrđivanjem prostornoplanerskih zona zaštite i odgovarajućih članaka Odredbi za provođenje pokušalo razraditi sustav najvažnijih mjera zaštite kulturnih dobara, koje će važiti do preventivne zaštite ili proglašenja kulturnim dobrom.

Planom nije utvrđena obveza izrade nijednog prostornog plana područja posebnih obilježja.

4.1.2. Posebna ograničenja u korištenju

4.1.2.1. Krajobraz

Temeljem raspoloživih podataka i analiza napravljenih u poglavlju A.3.6.2. utvrđeno je da su na vrijednostnoj ljestvici čak i najvredniji krajobrazi Općine relativno nisko pozicionirani, tako da možemo govoriti o:

- jednom ili dva vrlo vrijedna pojedinačna krajobrazna prostora,
- nekoliko uobičajenih autohtonih krajobraza.

Ali na sreću i najoštećeniji krajobrazi Općine su relativno "solidni" tako da možemo govoriti tek o:

- nekoliko krajobraza sa vidljivim neusklađenim promjenama i jednom ili dva krajobraza sa velikim neprijatnim izmjenama (lokalnog karaktera).

Tijekom izrade Plana sve planske postavke provjeravane su i prema njihovom utjecaju na krajobraz, te se nastojalo planiranim zahvatima u prostoru što manje mijenjati i odgovarajuće vrednovati i obzirno koristiti čitav prostor, a ne samo pojedine iznimne predjele. Sa stanovišta planiranja i zaštite krajobraza najdiskutabilnije su ocjenjene planirana brza cesta, akumulacije i dalekovodi, o čemu će se pri realizaciji morati voditi računa. Krajobraznu osnovu treba što prije izraditi, kako bi se temeljem iste mogli ispraviti eventualni propusti, te započeti sa sanacijom najoštećenijih krajobraza.

Obzirom da je shodno svemu naprijed i u glavi A.3.6.2. i C.2.5. navedenom bez Krajobrazne osnove kao osnovne prostorno-planerske podloge teško, ako ne i nemoguće, odgovarajuće vrednovati uobičajene autohtone krajobraze, odrediti i zaštititi najvrijednije, te osmisliti koncepciju integralne zaštite prostora, ovim Planom to nije niti učinjeno. Odredbama za provođenje ovog Plana pokušalo se razraditi sustav najvažnijih mjera zaštite, koje će važiti do utvrđivanja koncepcije integralne zaštite prostora.

4.1.2.2. Tlo i vode

Na kartografskom prikazu broj 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" prikazana su područja posebnih ograničenja u korištenju obzirom na tlo i vode, odnosno:

- područja najvećeg intenziteta potresa,
- seizmički aktivna područja,
- aktivna i moguća klizišta i odrone,
- pretežito nestabilna područja,
- istražne prostore i lokalitete mineralnih sirovina,
- vodotoke s planiranim kategorijama vode.

Na kartografskom prikazu broj 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" nisu ucrtani inundacijski pojasevi uz vodne resurse, zbog nepostojanja dokumentacije o rasprostiranju istih. Širina inundacijskih pojaseva tekstualno je utvrđena Odredbama za provođenje ovog Plana.

Detaljni prikaz ograničenja i smjernice za korištenje područja s posebnim ograničenjima dati su po pojedinim tematskim cjelinama, a najviše problema očekuje se u zaštiti voda, pogotovo do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda.

4.1.2.3. Posebna ograničenja

Na kartografskom prikazu broj 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" prikazana su područja posebnih ograničenja u korištenju obzirom na specifičnost pojedinih prostora, odnosno:

- zona vinograda i vinske ceste,
- rezervata za izgradnju naselja u postplanskom razdoblju,

i to prvenstveno zbog sprečavanja izgradnje građevina koje bi se temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana mogle graditi izvan građevinskog prostora, a negativno bi utjecala na mogućnosti razvoja predmetnih područja.

4.2. POSEBNE MJERE UREĐENJA I ZAŠTITE

4.2.1. Uređenje zemljišta

Obzirom na nedostatne raspoložive podatke i upitne potrebe, rentabilnosti i popratne pojave hidromelioracije poljoprivrednog tla, te utjecaja imovinsko-pravnog statusa i nerješenog stava Države prema planskom pošumljavanju dijela poljoprivrednog tla i komasacijama, isto je istaknuto tek kao problem koji treba ubrzano rješavati. Pri tom je potrebno, zbog započetih procesa stihijkog zarastanja poljoprivrednog tla u nekvalitetne šumske vrste, naročito hitno započeti s planskim pošumljavanjem istoga.

Smjernice su dane po tematskim cjelinama. Prilikom planiranja svih zahvata posebnu pozornost treba obratiti na područja posebnih uvjeta korištenja i posebnih ograničenja u korištenju

4.2.2. Uređenje ugroženih područja

Na kartografskom prikazu broj 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" prikazana su područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite obzirom na ugroženost. Obzirom na karakter Općine, posebno su izraženi problemi:

- oštećenih kultiviranih krajolika (uslijed dugogodišnjeg nekorištenja dijelova poljoprivrednih površina),
- oštećenih dijelova seoskih naselja (uslijed dugogodišnje depopulacije),
- područja cjelina i dijelova ugroženog okoliša;
 - voda i vodotoka (zbog nerješene odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda),
 - napuštenih (i divljih) odlagališta otpada.

Detaljni prikaz oštećenja i ugroženosti, te smjernice za korištenje (naročito pri utvrđivanju građevinskih područja i izgradnji građevina) i/ili sanaciju dati su po pojedinim tematskim cjelinama.

4.2.3. Planske mjere zaštite

Planske mjere zaštite, odnosno potreba izrade prostornih planova užih područja detaljno su obrađene po pojedinim tematskim cjelinama i u poglavlju 11.1. Odredbi za provođenje.

5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

5.1. PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

Koncepcija prometnog sustava općine Severin temelji se na postojećoj infrastrukturi, te sagledavanju potreba na osnovu principa smanjenja troškova odvijanja prometa uz svođenje nepovoljnog učinka na okoliš na minimum.

Prometnu problematiku ovog prostora treba promatrati šire od onog obuhvaćenog ovim Prostornim planom, jer pojedina prometna rješenja zadiru i u druga administrativno-teritorijalna područja.

5.1.1. Ceste

Općina Severin ima relativno povoljan prometni položaj na longitudinalnim pravcima, poveznicama posavskog i podravskog smjera. Postojeća cestovna infrastruktura, prvenstveno državne ceste opslužuju pojačani promet na tim smjerovima, ali značaj prometnog pravca je prepoznat na nivou Strategije i Programa prostornog uređenja Države, koja je predvidjela izgradnju nove brze ceste:

- brza cesta Vrbovec-Bjelovar-Virovitica, koja povezuje različite dijelove Panonskog prostora sa Zagrebom i šire.

Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske navedeni cestovni smjer svrstava u I. skupinu prioriteta, kojim se osigurava temeljna povezanost glavnih žarišta razvoja prostora Hrvatske te povezanost sa susjednim zemljama i Europom. Planira se etapna izgradnja u predviđenom vremenskom razdoblju.

Za državne, županijske i lokalne ceste potrebno je osigurati prostorne, tehničke i financijske uvjete za kvalitetno održavanje i potrebna poboljšavanja, kako bi se povećala protočnost i sigurnost prometa. Prvenstveno se to odnosi na obnovu kolnika i opreme, modernizaciju i rekonstrukciju, s ciljem dovođenja cesta na višu prometnu i tehničku razinu, koja će udovoljavati potrebama suvremenog cestovnog prometa.

Nerazvrstanim cestama, koje su u nadležnosti lokalne samouprave, u skladu s mogućnostima, a prema programu gradnje objekata komunalne infrastrukture Općine Severin, treba se nastojati podići standard korištenja, te posebnu pažnju posvetiti izgradnji nogostupa uz ceste kroz naselja.

5.1.2. Pošta i telekomunikacije

5.1.2.1. Pošta

Poštanske se usluge korisnicima pružaju putem mreže poštanskih ureda kojih na području općine Severin ima samo u Severinu. Poštanski ured je sastavni dio Operativne jedinice za koordinaciju i nadzor Bjelovar.

Ne planira se proširenje mreže poštanskih ureda na području općine Severin, već samo modernizacija unutar postojećih objekata u cilju postizanja kvalitetnijih radnih uvjeta i većeg standarda usluge.

5.1.2.2. Telekomunikacija

Telekomunikacijske usluge su zahvaljujući nedavnoj modernizaciji dosegle relativno visoki tehnološki nivo koji omogućuje odgovor na većinu zahtjeva korisnika.

Potrebno je nastaviti implementaciju novih dostignuća u telekomunikacijama, te predvidjeti proširenja pristupnih mreža (podzemni kabeli, distributivna kabelska kanalizacija i nadzemni kabeli mjesne mreže) u svakoj ulici i naselju, sa rezervacijom koridora po obje strane ulice i priključenjem svih objekata podzemnim ili nadzemnim priključnim kabelima.

U pokretnim komunikacijama tvrtke VIPnet d.o.o. i HTmobil d.o.o, na području općine Severin predviđaju mogućnost potreba za interpolacijom novih baznih stanica, čije lokacije još nisu poznate. One ovise o povećanju broja korisnika, uvođenju novih usluga te mreža i sustava pokretnih komunikacija slijedeće generacije.

5.2. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

5.2.1. Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustav Općine Severin je nerazvijen, što znači da nema opskrbe kućanstava pitkom vodom kontroliranog podrijetla.

Kako je osiguranje zdrave pitke vode za vodoopskrbu pitanje opstanka, u narednom je razdoblju potrebno usmjeriti aktivnosti na:

- razvijanje sustava vodoopskrbe sa ciljem, da što prije veći dio naselja dobije vodovodnu mrežu i mogućnost priključivanja domaćinstava na suvremeni vodoopskrbni sustav,
- vođenje stalne brige o zaštiti i eventualnom poboljšanju kvalitete vode,
- istraživanju, osiguravanju i šticeanju ležišta i izvorišta kvalitetne pitke vode za koja se procijeni da su potrebna i eksploatacijski isplativa za vodoopskrbu.

U cilju provođenja prije navedenog, na razini Županije izrađena je studija "Planovi razvitka vodoopskrbe u prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije" (Hidroprojekt-ing , Zagreb, 1996. godine) i idejni projekt "Magistralni vodoopskrbni sustav Bjelovarsko - bilogorske županije" (Hidroprojekt-ing, Zagreb, 1999.godine), prema kojoj se etapno prišlo realizaciji vodoopskrbnog sustava na području Županije. općina Severin se prema navedenoj studiji nalazi u petoj zoni utjecaja vodoopskrbe, koju karakterizira pomanjkanje izvorišta. Prema planovima u navedenim dokumentima, planira se izgradnja magistralnog vodoopskrbnog cjevovoda Bjelovar-Daruvar sa spojem na budući distributivni vodovod Općine Severin.

Trenutno je u izradi idejni projekt, kojim se predviđa gradnja vodoopskrbnog sustava u dvije faze, sve u skladu s prije navedenim dokumentima. Idejno rješenje obuhvaća 1. fazu sustava, koji uključuje naselje Severin i veći dio naselja Orovac. Ukupna dužina vodoopskrbnog cjevovoda 1. faze iznosi 11700 metara. Vodoopskrbni sustav općine Severin priključuje se na magistralni cjevovod Banov Stol-Patkovac preko mjerno-regulacijske stanice MRS Severin 1 i na magistralni cjevovod Patkovic-Daruvar preko mjerno-regulacijske stanice MRS Severin 2. Kapacitet zahvata vode svake MRS-e iznosi 5 l/sek.

5.2.2. Odvodnja

Sustavna odvodnja otpadnih voda s pročišćavanjem prije ispuštanja u recipijent, na području općine Severin ne postoji. Potrebno je odgovarajućim studijama razmotriti opravdanost izgradnje sustava u koje treba uključiti i mogućnost povezivanja više naselja iz različitih općina u jedan sustav odvodnje. U ruralnim područjima u kojima je izgradnja kanalizacije neracionalna, poljoprivredna

domaćinstva trebaju provesti skupljanje otpadnih voda prema važećim zakonima i posebnim propisima.

5.3. ENERGETSKI SUSTAV

Ciljevi i smjernice energetskeg razvoja na području općine Severin su održanje postojećih lokacija energetskeg objekata, kao dobre osnove za širenje i razvitak energetskeg i prijenosne sustava, te njihovo osuvremenjivanje. Izgradnja infrastrukturnih sustava za prijenos i distribuciju električne energije postavlja određene zahtjeve i potrebe za prostorom. Zadovoljenje tih potreba treba sagledavati kroz zaštitu i sprečavanje obezvređenja prostora neracionalnim i neusuglašenim iskorištavanjem. Nužno je dosljedno primjenjivati integralni pristup planiranju i razvoju, te nastojati objedinjavati koridore s ciljem da se očuvaju vrijednosti prostora.

5.3.1. Elektroopskrba

Izgrađena elektroenergetska postrojenja dobro pokrivaju sadašnje potrebe konzuma električne energije. Postrojenja treba djelomično rekonstruirati i tekućim održavanjem osigurati daljnje korištenje. Sustav srednjeg napona (10 kV dalekovodi i transformatorske stanice) treba postupno osposobiti za prelazak na 20 kV napon.

110 kV postrojenje

U opskrbi električnom energijom južnim područjem općine Severin u planskom razdoblju prolazi planirani 110 kV dalekovod Bjelovar - Daruvar i spaja TS Mlinovac sa TS Veliki Grđevac.

35 kV postrojenje

Mreža 35 kV dalekovoda predstavlja dobro popunjen i pouzdan sistem napajanja, kojeg je potrebno redovito održavati da bi se osigurala stabilna opskrba.

10 kV postrojenje

Nadzemna mreža 10 kV dalekovoda je radijalnog tipa iz napojne točke TS 35/10 kV Bulinac. Sve TS 10/0,4 kV ovise o napajanju iz te točke, što je sa stanovišta sigurnosti opskrbe nepovoljno, pa je nužno razmotriti mogućnost spajanja sa susjednim dalekovodom. Jedan dio dalekovoda se nalazi na drvenim stupovima, koje treba zamijeniti betonskim sa suvremenom i kvalitetnijom kompozitnom izolacijom i novom prednaponskom zaštitom. Obzirom na ograničenja u vidu mogućnosti priključenja novih potrošača, te sigurnosti i kvalitete opskrbe, potrebno je povećati ulaganje u postojeće TS, kako u njihovom niskonaponskom dijelu, tako i u građevinskom. Interpolacija novih TS 10/0,4 kV značajno bi pridonijela sigurnosti i kvaliteti električne energije, s tim da bi mjesta interpolacije bila u Orovcu (jedna) i Severinu (dvije).

Niskonaponska mreža

Situacija na niskonaponskoj mreži je loša i ne može se garantirati kvaliteta i sigurnost opskrbe primjerena današnjim potrebama. Stanje bi poboljšalo veće ulaganje u postojeću ili izgradnju nove niskonaponske mreže, jer su gotovo iscrpljeni tehničko-energetski uvjeti za priključenje na postojeću niskonaponsku mrežu.

5.3.2. Plinoopskrba

Sadašnja distributivna plinska mreža na području Općine Severin pokriva oba naselja, ali ne u potpunosti.

Postoje planovi daljnjeg širenja distributivne mreže plinovoda i na ostala nepokrivena područja općine Severin, jer postoji interes lokalnog stanovništva za tim ekološki prihvatljivim energentom. Obzirom na pomanjkanje financijskih sredstava i općenito slabu iskorištenost postojećih plinovoda potrebno je utvrditi prioritete izgradnje.

5.3.3. Naftni sustav

Općina Severin, kao dio većeg istražnog područja, predmet je aktivnosti tvrtke INA-industrija nafte d.d., već duži vremenski period, u cilju pronalaženja nafte i plina. Istraživanja koja su do danas provedena stalno se preispituju i dopunjavaju novim podacima dobivenim istražnim radnjama.

Područje općine Severin je perspektivno za daljnje istražne aktivnosti. U cilju pronalaženja novih nalazišta oformljeno je više istražnih objekata: Šandrovac jug, Dautan i Severin (sve perspektivna ležišta nafte) dok te se u zapadnom dijelu općine Severin provodi istraživanje snimanjem 3D seizmike. Podaci dobiveni istražnim radovima na navedenim lokacijama stalno se obrađuju u studijama isplativosti eksploatacija koje će dati odgovor kada će se pristupiti eksploataciji.

5.4. GROBLJA

Na području općine Severin groblja imaju oba naselja. Severin ima tri groblja, a Orovac jedno groblje. Mrtvačnicu ima groblje u Orovcu i jedno u Severinu. Ne planira se proširenje ni jednog groblja jer na svima ima dovoljno prostora za osnivanje novih grobnih mjesta i mogućnost ukopa pokojnika. Svim grobljima je potrebno održavati zadovoljavajući nivo uređenja.

6. POSTUPANJE S OTPADOM

6.1. KOMUNALNI OTPAD

Na području Općine Severin organiziranim su prikupljanjem komunalnog otpada obuhvaćena oba naselja, a otpad se trenutno prikuplja u 100% kućanstava. Prikupljanjem i odlaganjem komunalnog otpada bavi se trenutačno "Severinski komunalac" d.o.o., Severin, koji sav prikupljeni otpad odlaže na "općinsko" odlagalište "Stara ciglana" koje se nalazi na granici s drugom jedinicom lokalne samouprave-Općinom Šandrovac. U budućnosti se planira nova organizacija prikupljanja otpada, u dogovoru s Gradom Bjelovarom. Otpad bi se i dalje prikupljao u oba naselja, a prikupljao bi ga "Komunalac" d.o.o., Bjelovar, te odvezio na Odlagalište otpada I. kategorije "Doline". Na taj bi se način spriječilo daljnje zagađivanje i neadekvatno korištenje prostora. Kao prioritet koji još treba riješiti, javlja se problem sanacije "općinskog" odlagališta "Stara ciglana" i svih "divljih" odlagališta.

Za potpuno sagledavanje problematike važno je da se u kućanstvima obuhvaćenim organiziranim odvozom (kao i u većini tvrtki) komunalni otpad ne razvrstava, pa na odlagalištu završava i najveći dio otpada sa vrijednim svojstvima (papir, staklo, metalni i biljni otpad,...), te gotovo sav opasni otpad iz kućanstava. Zbog toga bi trebalo razmisliti o pokretanju projekta selektivnog prikupljanja otpada. Pošto se pri ovakvom rješavanju zbrinjavanja otpada radi o većim investicijama, potrebno je utvrditi opravdanost i isplativost svakog rješenja s obzirom na proizvedene količine otpada i cijenu koštanja. Problem ekološki i ekonomski prihvatljivog odlaganja otpada trebalo bi riješiti u dogovoru s Gradom Bjelovarom.

6.2. NEOPASNI TEHNOLOŠKI OTPAD

Zakonska je obveza Županije da na svom području ustroji zbrinjavanje neopasnog tehnološkog otpada. Sadašnjim je načinom zbrinjavanja neopasnog tehnološkog otpada prepušteno proizvođačima otpada da ga sami i zbrinu, što dovodi do stihijskog i neadekvatnog skladištenja i odlaganja. Dok Županija ne osigura provođenje mjera postupanja s ovim otpadom preporuka je Prostornog plana Županije i ovog plana da se isti odlaže na odlagalište komunalnog otpada.

6.3. OPASNI OTPAD

Na području Općine Severin nema izrazitih proizvođača opasnog otpada (energetskih postrojenja, crne i obojene metalurgije, prerade nafte, kemijske i farmaceutske industrije i sl.). Registrirane tvrtke u kojima se stvaraju manje količine opasnog otpada same ga zbrinjavaju na propisan način. Međutim, sav neprijavljeni opasni otpad i gotovo sav opasni otpad iz kućanstava, zbog otežane kontrole i "štednje", te nepostojanja stanovništvu prihvatljivog načina organiziranog prikupljanja manjih količina, zbrinjava se na nepropisan i za okoliš štetan način.

Problem zbrinjavanja opasnog otpada trebalo bi riješiti uspostavom Prostornim planom Županije planiranih građevina za sabiranje i za obradu i skladištenje opasnog otpada, koje će omogućiti proizvođačima opasnog otpada da ga adekvatno zbrinu. Do izgradnje ovih građevina, opasni otpad, za koji nije organizirano prikupljanje i skladištenje, skladišti se privremeno na mjestu nastajanja, uz provedbu zakonom propisanih mjera zaštite. Problem opasnog otpada koji završava u komunalnom otpadu rješio bi se selektivnim prikupljanjem otpada, na način kako je planirano u odjeljku o zbrinjavanju komunalnog otpada.

7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

"Okoliš je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda i more, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek." Okoliš, prirodnu i kulturnu baštinu često je teško, ako ne i nemoguće zasebno razmatrati zbog međusobne isprepletenosti i po definiciji, odnosno zakonskoj regulativi, a posebno utjecaju ljudskih aktivnosti.

U prostornom planiranju kvaliteta okoliša mora biti osnovni kriterij planiranja, odnosno zaštita okoliša je sadržana u načelu integralnog pristupa planiranju i uređenju prostora kao kontinuirana i u svim segmentima prisutna komponenta. Stoga je sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš sadržano u svim dijelovima Prostornog plana uređenja općine Severin kroz utvrđivanje mogućnosti i ograničenja korištenja prostora i planiranjem razvoja putem izbora najpovoljnijih opcija.

Glavni cilj zaštite okoliša je očuvanje prostora i dosizanje više razine kakvoće života. Zbog toga je potrebno ustanoviti postojeće stanje okoliša i prirodne baštine, zatečeno stanje prema potrebi sanirati i nove aktivnosti u prostoru usaglašavati s naprednim europskim i hrvatskim zakonodavstvom. Stoga treba težiti s jedne strane ostvarivanju održivog razvitka naselja i kvalitete življenja stanovnika u njima, a s druge strane treba sačuvati i prirodni krajolik, te prirodnu raznolikost pojedinih područja.

Naglasak se stavlja na subjekte koji na bilo koji način koriste prostor kao resurs i svojom djelatnošću vrše utjecaj na okoliš, da se isti dosljedno pridržavaju i provode sve zakonske propise kojima se regulira zaštita prostora i okoliša. Planska usmjerenja nastoje da se sektorski i detaljno jača svaka pojedina kategorija zaštite:

7.1. ZRAK

Na području Općine nema energetske postrojenja, a osnovni energenti u gospodarstvu i domaćinstvima su plin i električna energija, odnosno takozvani čisti energenti. Katastrom emisija u okoliš prati se količina ispuštanja štetnih tvari u zrak iz pojedinačnih ispusta kod svih pravnih i fizičkih osoba koje posjeduju stacionarne izvore, dok se Područnom mrežom za praćenje kakvoće zraka za područje Bjelovarsko-bilogorske županije, koja se još uspostavlja, prati kakvoća zraka na pojedinim mjestima gdje se pretpostavlja najveća mogućnost zagađivanja (trenutno samo u Bjelovaru). U Bjelovaru su mjerenja onečišćenja zraka pokazala da se zrak u centru može svrstati u I kategoriju, a u Općini Severin je situacija vjerojatno još povoljnija.

U smislu zaštite potrebno je, kako bi se pravodobno i na utemeljen način mogao usmjeravati i kontrolirati razvoj u pojedinim područjima i izgradnja u prostoru, nastaviti praćenje količina ispuštanja štetnih tvari u zrak iz pojedinačnih ispusta iz stacionarnih izvora kroz Katastar emisija u okoliš. Područnu mrežu za praćenje kakvoće zraka treba proširiti na područje Općine Severin (na jednu ili dvije ciljane odabrane lokacije).

7.2. VODA

Glavni izvori onečišćenja su otpadne vode naselja i gospodarstva, ispiranje raznim herbicidima i umjetnim gnojivima tretiranih poljoprivrednih površina, te divljih, polulegalnih i napuštenih "odlagališta otpada" i smetlišta, prometnica ili izvanredna zagađenja vezana uz accidente. Daleko najopasnije je ispuštanje opasnih tvari kao što su ulja, teški metali i kemikalije, koje se nekontrolirano bacaju na polulegalna i divlja odlagališta otpada (često uz same vodotoke) i ispiru u tlo i vodotoke.

Zbog zaštite i sprječavanja nepovoljna utjecaja na izvorišta i podzemne pitke vode i vodotoke, potrebno je poduzimati slijedeće mjere i aktivnosti:

- započeto planiranje i izgradnju sustava za odvodnju otpadnih voda treba ubrzano nastaviti,

- poljoprivrednu proizvodnju treba prilagoditi uvjetima zaštite uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrste zaštitnih sredstava i gnojiva, te orijentacijom na proizvodnju ekološki prihvatljive, zdrave hrane,
- na području Općine uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno i sveobuhvatno zbrinjavanje otpada, te organizirano i kontrolirano postupanja s otpadom,
- divlja odlagališta treba sanirati i spriječiti nastajanje novih,
- uspostaviti odnosno unaprijediti sustav praćenja kvalitete voda u vodotocima, kako bi se postigla i održala propisana kvaliteta voda i uveo nadzor nad onečišćivačima,
- značajniji naglasak treba staviti na zaštitu vodnih ekosustava, tj. vodnog krajolika, šireg vegetacijskog pojasa uz rijeke i potoke, te preispitati nužnost izvođenja novih regulacija i hidrotehničkih zahvata u tom pojasu.

Postojeće stanje (kategorija voda) na vodotocima svakako se mora zadržati ili poboljšati, postižući kategorije vodotoka utvrđene ovim Planom (kartogram 3), a zaštita se mora provoditi na svim rijekama i potocima.

7.3. TLO

Imajući u vidu veoma važnu ulogu tla kao jednog od tri sastavna dijela ekosustava (tlo, voda, zrak), treba imati u vidu slijedeće činjenice:

- zaštita tla ima mnogostruki učinak na druge dijelove okoliša,
- tlo je s jedne strane važan životni i gospodarski prostor za njegovo stanovništvo, dok je s druge strane kroz različite zahtjeve u pogledu korištenja tlo ugroženo u njegovoj funkciji,
- tlo kao dugoročni indikator zauzima poseban položaj unutar ekosustava,
- stvaranje novog tla i obnavljanje tla odvija se vrlo sporo,
- ugrožavanje tla proizlazi iz: velikih površina zahvaćenih erozijom, korištenja zemljišta, velikog pritiska za proširenjem naselja, infrastrukturnih mjera, industrije, obrta i dr

Zaštita tla od onečišćavanja mora se provoditi u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i proizvodnje ekološki prihvatljive, zdrave hrane, te zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta. Tlo se onečišćuje na više načina, a zbog zaštite i sprječavanja ovakvih nepovoljnih utjecaja na tlo, potrebno je poduzimati slijedeće mjere i aktivnosti:

- potrebno je dugoročno kvalitativno i kvantitativno osigurati i održavati funkcije tla,
- u poljoprivrednoj proizvodnji treba racionalno koristiti zaštitna sredstva i gnojiva uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrste zaštitnih sredstava, te organiziranjem savjetodavne stručne pomoći u individualnoj proizvodnji,
- spriječiti zagađivanja zraka iz kojeg se štetni spojevi i teški metali talože u tlo, posebice duž značajnijih prometnica,
- spriječiti zagađivanja voda iz kojih se također štetne tvari talože u tlo, naročito u naplavnim područjima,
- riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda, a naročito gospodarskih subjekata i domaćinstava, koji otpadne vode preko propusnih septičkih jama ili upojnih bunara upuštaju direktno u tlo,
- uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno, organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom, te postojeća nekontrolirana i divlja odlagališta sanirati i spriječiti nastajanje novih,
- površine oštećene erozijom i klizanjem potrebno je po mogućnosti što više obnoviti primjenjujući odgovarajuće poljoprivredne i šumarske postupke specifične za pojedine regije ("Pravila dobre poljoprivredne i šumarske prakse"),
- površine koje se više ne koriste (npr. rudne jalovine, odlagališta otpada, klizišta i dr.) potrebno je ponovno obrađivati (rekultivirati),
- spriječiti nepotrebno širenje građevinskih područja i bilo kakvu izgradnju na vrijednim obradivim tlima,

- preispitati potrebe za hidrotehničkim zahvatima na vlažnim i naplavnim tlima, potrebe za navodnjavanjem u svrhu poboljšanja poljoprivredne proizvodnje, te njihov utjecaj na očuvanje prirodne ravnoteže u okolišu,
- poduzeti pravodobne mjere za saniranje posljedica mogućih akcidenata koji bi uzrokovali onečišćenja tla (prometne nezgode nakon kojih je u okoliš istekla nafta ili naftni derivati, nezgode pri prijevozu opasnih otpada i sl.).

Tlo je, usprkos različitim onečišćenjima, još uvijek relativno očuvano i kao takvo pogodno za proizvodnju ekološki prihvatljive, zdrave hrane.

7.4. BUKA

Na području Općine nisu provođena značajnija i sistematskija mjerenja razine buke, no i bez toga može se ustvrditi da na području Općine trenutno nema velikih izvora komunalne buke. Konfliktne prostori su dijelovi naselja kroz koja prolaze trase državnih i ostalih prometnijih cesta, te područja na kojima su izgrađene pilane i obrtnički pogoni. Konfliktna područja javit će se pri izgradnji bučnih pogona male privrede i obrta u zonama mješovite izgradnje - pretežitog stanovanja.

Za iste je unutar ili uz područja gdje borave ljudi, potrebno odgovarajućom dokumentacijom, sukladno posebnim propisima, utvrditi razine buke koje se ne smiju prijeći. Kod izgradnje bučnih pogona male privrede i obrta u zonama mješovite izgradnje - pretežitog stanovanja, potrebno je odgovarajućom dokumentacijom, sukladno posebnim propisima, utvrditi razine buke koje se ne smija prijeći i građevinskim zahvatima spriječiti širenje buke u okoliš.

7.5. OTPAD

Na području Općine potrebno je uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno i sveobuhvatno zbrinjavanje otpada, a sva "divlja" i "općinsko" odlagalište zatvoriti i sanirati prema zakonskim obvezama. Trebalo bi razmisliti o pokretanju projekta selektivnog prikupljanja otpada, da se postojeće uređeno odlagalište ne bi nepotrebno punilo korisnim i, što je još važnije, opasnim otpadom iz kućanstava. Nužno je shvatiti da otpad mora proći određeni predtretman prije završnog zbrinjavanja, te da je velik dio otpada iskoristiv. Mjere za organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom obuhvaćaju:

- izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada,
- maksimalno korištenje vrijednih svojstava otpada, kada njegov nastanak nije moguće izbjeći,
- sigurno odlaganje neiskoristivog otpada sa svim prethodnim i pratećim mjerama i postupcima osiguranja od bilo koje vrste štetnog djelovanja.

Sve ove mjere sadržane su u zakonskoj regulativi, pa je ovim prostornim planom naglašena potreba njena poštivanja, te uvažavanja načela racionalnog i dobrog gospodarenja prostorom.